

Innehåll

- 1 **Dumpade, osynliggjorda och glömda barn**
- 2 **Religiösa krav styr i skolan**
- 3 **Konfessionella skolor**
- 4 **Malmös skolchefer struntar fullständigt i barnen**

Ansvarig utgivare:

Sara Ghasemyani
sara.ghasemyani@spray.se

Redaktör:

Soleyman Ghasemiani
soleyman.ghasemiani@spray.se

Adress: Box 69 / 424 22 Angered

- Tel: 070- 444 15 78
- Fax: 08- 590 737 99
- barnenforst@spray.se
- www.barnenforst.se
- www.childrenfirstinternational.org

Dumpade, osynliggjorda och glömda barn

Soleyman Ghasemiani

Varje år dumpas hundratalet barn av sina föräldrar eller de som har vårdnaden om dem utanför Sverige, i det ursprungliga hemlandet. Enligt UD har 48 minderåriga personer hört av sig till svenska ambassader för att få hjälp med att komma tillbaka till Sverige. Utan tvekan är mörkertalet mycket stort eftersom många barn aldrig kan nå fram till någon svensk beskickning för att be om hjälp.

Det finns mycket som förbryllar när det gäller dessa övergivna barn. Enligt Mikael Broman, ambassadör i Etiopien, kan de nästan ingenting göra för dessa barn. De kan inte utfärda några pass för barnen eftersom det handlar om barn vilket innebär att föräldrar eller vårdnadshavare måste skriva under ansökan. Dessutom måste någon socialtjänst i någon

kommun betala hemresan. Ambassaderna har inte några pengar avsatta för barnens flygbiljett.

Att behandla barn på detta sätt visar bara hur barnfientligt detta tankesätt och system är. Barnen har egentligen ingen plats i det perspektivet. De finns inte med i bedömningen. Det är föräldrars rätt, vårdnadshavares rätt, ekonomiska överväganden och strikta byråkratiska regler som tar hela utrymmet. Ahmeds och hans syster Nimos

berättelse som visades i Uppdrag granskning 2005-09-13 är ett typ exempel på det som alldeles för många barn får uppleva i dagens samhälle.

Är det inte människovidrigt att låta dumpade barn gå tomhänta från en svensk beskickning när de uppenbarligen söker hjälp och inte har en kotte att försvara dem, ombesörja dem, ge dem tak över huvud eller ett mål mat om dagen? Hur kan de ansvariga inom Utrikesdepartementet förklara att de i många år har känt till detta problem, och bara under de tre senast åren har haft 48 barns öden på sitt bord, utan att ha ändrat praxis så att dessa barn slipper gå på gatan i Addis Abeba, tigga, riskera sitt liv och bli ett lovligt byte för den råa fria marknaden?

Vad händer med alla de dumpade barnen på de olika myndigheternas bord, skolorna, socialtjänsten och polisen? Vad gör skolan när tonåringen skickas tillbaka till det gamla hemlandet för att "lära barnet hut", "uppfostra honom" eller "skydda henne från den lössläppta svenska kulturen"? Hur många av dessa försvunna barn finns registrerade hos polisen och vad gör man åt det? Och hur går socialtjänsten till väga när det kommer till deras kännedom?

Nacka - Socialtjänsts behandling av fallet Ahmed och Nimo är mardröms-

scenariot ur barnens perspektiv. Så här lyder 25 § Socialtjänstlagen: "En underårig får inte utan socialnämndens medgivande tas emot för stadigvarande vård och uppfostran i ett

enskilt hem som inte tillhör någon av hans föräldrar eller någon annan som har vårdnaden om honom." Lagen säger att socialnämnden måste ge medgivande när ett barn skall placeras utanför det egna hemmet eller hos någon annan än barnets vårdnadshavare. I Ahmeds och Nimos fall har socialnämnden åsidosatt sin skyldighet vad gäller hur dessa barn har det, var de bor och vem de bor hos. Socialnämnden verkade inte ens veta att Ahmed och Nimo inte var kvar i landet än mindre att veta vilken kapacitet och vilka förmågor det eventuella hemmet som "tagit emot dem" besitter! Polisen vet förmodligen lika lite om dessa barn och många andra barn i samma situation.

Vad är det som spökar här återigen? Är det inte det gamla vanliga kultur-relativistiska tänkandet som

tagit ett fast grepp om de olika myndigheterna från skolan till ambassaderna? Det är tyvärr ett bittert faktum att folk med utländskbakgrund behandlas sämre och hamnar i en alltför ogynnsamt position jämfört med den övriga befolkningen. De uppfattas som en egen grupp med en annorlunda kultur, religion och traditioner och brukar behandlas utifrån de särskiljande dragen. Man brukar

prata om friheten och rätten till sin kultur eller religion för de etniska grupperna när man i själva verket ger rabatt på de grundläggande, universella mänskliga fri- och rättigheterna. Man ser genom fingrarna när asylsökande barn går som rök upp i luften eller när barn till utländska föräldrar och inom traditionella familjer plötsligt försvinner i Sverige med motiveringen att de har flyttat tillbaka till släkten. Ahmed och Nimos livsöde bevisar detta på ett skrämmande och uppenbart sätt.

Socialtjänstlagen verkar vara tydligt åtminstone i fallet med Ahmed och Nimo nu när det har gått 3 år sedan Ahmed lurades tillbaka till Somalia. 3 år kan väl inte anses som en kortvarig placering av barn utanför det egna hemmet. Men var ligger gränsen för

”stadigvarande vård och uppfostran”? Hur långt kan den tiden sträckas ut? Ahmed var borta i över 3 år. Räknas hans dumpning hos någon i Afrika i så många år som ”stadigvarande vård” eller inte? I så fall har socialnämnden sovit gott i 3 år utan att ha utrett förhållandena för barnen och den familj de har bott hos eller skulle ha bott hos? Var ligger det lagstadgade medgivandet för den ofrivilliga placeringen av Ahmed och Nimo i Somalia?

Lagen är otydlig eller åtminstone tvetydig. Inget barn får placeras hos någon familj eller i någon institution utan att barnet i fråga har hörts om det och utan att samhället, i det här fallet socialnämnden, har utrett barnets behov och den emottagande familjens eller

institutionens lämplighet.

Det är förbjudet att äga barn. Landsförvisning är förbjudet i Sverige sedan länge, inte minst för barn. Samhället måste stå på barns sida till 100 procent. Ingen förälder eller vårdnadshavare skall få äga sitt barn. Samhället måste jämställa biologföräldrar med familjehem. Familjehemsföräldrar kan inte äga de barn de uppfostrar. Barnen finns hos dem enligt ett socialt och ekonomiskt kontrakt. De har ett tydligt uppdrag från samhällets sida: att stå för uppfostran och omsorgen av barnen. Uppdraget återkallas om familjehemmet inte sköter avtalet och familjehemmet har ingen rätt att flytta på barnen utan socialnämndens medgivande.

Det samma borde gälla alla barn. Ingen förälder bör

ha rätt att bestämma över barns liv så som det sker idag; så som Ahmed och Nimo fick erfar. Det barnfientliga och rättslösa tillståndet som tillintetgör hundratal barns liv varje år i Sverige måste förändras omedelbart till barnens fördel. Ingenting kan ursäktas den diskriminering som kostar många barn med invandrarbakgrund livet. Myndigheterna måste stå till svars för alla de försvunna barn som i likhet med Ahmed och Nimo fått sina liv förstörda. De ensamma flyktingbarnen som går upp i rök; de flickor som skickas till hemlandet med semester som förevändning för att aldrig få komma tillbaka till Sverige; de flickor som gifts bort både utanför och innanför Sverige; de pojkar som utvisas av sina föräldrar från Sverige och placeras i ”koranskolor” för att ”uppfostras”; alla dessa barns tragiska öde är det svenska samhällets ansvar. Dessa barns liv måste vara lika värdefulla och engagerande som alla andras. Det förblindade kulturrelativistiska perspektivet måste förkastas och dessa barn måste bli sedda var deras föräldrar än kommer ifrån. Myndigheterna måste också ha ett extra vakande öga på barn som lever i traditionella och religiösa miljöer där barns fri- och rättigheter löper större risk att trampas ned.

"Religiösa krav styr i skolan"

Marie Eriksson
info@europaforum.se

Barns rätt till utbildning eller föräldrars religiösa skäl vad väger tyngst? Vem eller vad bestämmer om en elev inte ska få viss undervisning?

*- Jag har aldrig varit med om att en skolledare inte har vikt sig för föräldrarnas religiösa krav, säger Soleyman Ghasemiani, ordförande för **Barnen Först**. Men Skolverkets chefsjurist, Ingegärd Hilborn, har en annan bild av verkligheten.*

Vad skulle Signe, 93, säga om barnbarnsbarnet en dag, år 2005, kom hem till henne och sa:

Jag får inte delta på biologi- och musik- lektionerna i skolan för mamma och pappa, de säger att det är på grund av religiösa skäl. Och så får jag inte gå ut och dansa eller simma tillsammans med mina klasskompisar. Mamma och pappa säger också att de redan har bestämt vem som jag ska få gifta mig med.

Signe, som varit med och förpassat traditionsbundet och kyrkligt präglad förtryck bort från den politiska arenan i Sverige, som kämpat för alltifrån kvinnors rätt till utbildning och lönearbete, till rätten att själv få välja livspartner - hon skulle först undra om det var något dåligt skämt. Sedan skulle Signe ge barnbarnsbarnet en

historielektion och dra de lagliga rättigheterna för flickan. Rättigheter som tagit ett antal generationer att få igenom. I ett land som blivit vida världsberömt för sin jämställdhet mellan könen och för demokrati.

- Men om det gäller somalier, iranier eller några andra invandrargrupper, då handlar det plötsligt om "inre angelägenheter" istället för individuella och lagstiftade rättigheter, då får deras traditioner och värderingar gälla i Sverige, säger Soleyman Ghasemiani. Det räcker oftast med att de säger "så här gör vi, det är vår tradition, vår religiösa övertygelse."

Han är förutom socialsekreterare i Göteborg, även ordförande för den svenska avdelningen av **Barnen Först**, en internationell organisation som arbetar för barns rättigheter. Soleyman

Ghasemiani menar att det tas för mycket hänsyn till föräldrars religiösa traditioner i skolan och att barn missar undervisning och blir diskriminerade på grund av det. Paraplyprojektet ringde upp Skolverkets chefsjurist, Ingegärd Hilborn och frågade:

Vad väger tyngst - föräldrars religiösa skäl till varför deras barn inte ska delta i viss undervisning eller barns rätt till utbildning?

- Det bör vara barnets rätt till utbildning. Jag har intrycket av att man löser det här bra på skolorna. Det är rektorns uppgift att hantera frågan. Det förekommer att kommuner har riktlinjer. Det är några få fall per år som kan komma upp i domstol och där Skolverket kan bli tillfrågat att yttra sig. Länsrätten beslutade till exempel för ett tag sedan att en pojkes rätt till musikundervisning var viktigare än föräldrarnas förbud.

Men fall där föräldrar och rektor kommer överens om att föräldrarnas religiösa skäl väger tyngst, behöver inte rapporteras till Skolverket?

- Det stämmer men enligt Skollagen ska befrielse från undervisning verkligen vara undantag och användas mycket restriktivt, för barnens skull. De ska ha rätt till hela sin utbildning och

inte behöva bli lidande, svarar Ingegärd Hilborn.

Enligt Soleyman Ghasemiani finns det en hel del fall i dagsläget där rektorer kommer överens med föräldrarna utan att det blir till något ärende som

kommer till Skolverkets kännedom. När han har tjänstgjort som kurator och som tolk i skolor och genom sitt engagemang i Barnen Först, har han genom åren ofta kommit i kontakt med företeelsen runtom i landet. Det har även föreningen Glöm aldrig Pela och Fadime gjort, bland andra.

Soleyman Ghasemiani berättar om skolledare som snabbt backar för argument som "religiös övertygelse", för att slippa bli kallade för rasister av föräldrarna och deras samfund. Rektorer som annars tycker det är självklart att värna om barns fri- och rättigheter.

- **Jag har aldrig** varit med om att en skolledare inte har vikt sig för föräldrarnas religiösa krav, fortsätter han. "Vad ska vi göra?", kan de säga. "Det är

föräldrarna som bestämmer." Och så låter de strukturer få råda som begränsar, inte minst flickor, och legitimerar könsförtryck i skolan.

Respekt och tolerans.

Ja, men för vad? Det är frågan. För traditioner som förbjuder lagstiftade rättigheter? Eller för individens rätt och behov, oavsett etnokulturell bakgrund? Soleyman Ghasemiani menar att hela samhället och inte minst beslutsfattare, måste fråga sig det.

Efter att ha pratat om den vanliga, kommunala grundskolan, kommer han in på religiösa friskolor. Han har fått den annars så lugne och mediavane imamen Abd al Haqq Kielan att ställa sig upp och skrika på en konferens när de diskuterade religion. Själv har Soleyman Ghasemiani gått i koranskola i Iran och kom till Sverige som flykting för drygt tjugo år sedan. Han menar att både Sveriges statsmakt och folk i allmänhet ofta inte vet vad som egentligen lärs ut i ett antal religiösa friskolor. Hur kvinnans underdånighet och mindre värde tillhör skolans värdegrund i praktiken.

- **Barn** är helt

försvarslösa mot det dogmatiska och vidskepliga som många religiösa friskolor förmedlar, anser Soleyman Ghasemiani. Där kan de fostras med hjälp av skrämset och hot om helvetets eldar och där kan vi verkligen tala om stereotypa könsroller. När de är vuxna är det ofta kört och så förmedlas förtrycket vidare till nya generationer. Förbjud religiösa friskolor för barn men tillåt dem gärna för vuxna, de har en annan möjlighet att reflektera och göra fria val.

- **Det finns** en dubbelmoral när det gäller begreppet religionsfrihet, menar Soleyman Ghasemiani. Själva termen betyder trosfrihet, alltså att individen har frihet att tro vad han eller hon tycker. Men det verkar mest gälla för infödda svenskar. När det gäller invandrare har begreppet fått en helt annan betydelse - att det istället är religionen som ska få vara fri. Rent politiskt har religionen förpassats till den privata sfären för de infödda svenskarna. Men för många invandrare får den fortfarande gälla här som en offentlig angelägenhet. Låt all religion få träda tillbaka till den individuella arenan.

Denna artikel var publicerad först på h e m s i d a n www.paraplyprojektet.se

Konfessionella skolor

Följande text är en motion (2005/06:fp823) angående religiösa skolor som är lämnad till riksdagen av Nyamko Sabuni m.fl. från Folkpartiet.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om offentlig finansiering till konfessionella skolor.

Motiv

Skolan har ett stort inflytande över människors livsvillkor, än mer idag i vårt mångkulturella, segregerade samhälle med stora befolkningsgrupper som befinner sig i utanförskap. Om skolan för hundra år sedan var medlet för att bekämpa klassamhället så är dagens skola ett medel för att ge barn med invandrabakgrund förutsättningar att integrera sig i vårt samhälle. Alla barn och ungdomar ska, oavsett bakgrund, ha tillgång till likvärdig utbildning oavsett skolform. Varje elev som går ut grundskolan ska ha de baskunskaper med sig som hon eller han behöver för att klara sig i livet, inklusive möjligheten för fortsatta studier.

Kunskap är en av de viktigaste faktorerna i

samhället för att skapa framgång och bibehålla välstånd. Dagens kunskaps-samhälle med snabba förändringar ställer allt större krav på skolan och människorna. Skolan ska vara en institution där man inhämtar kunskaper och utvecklar färdigheter. Allt detta självklart i samarbete med hemmet för att främja barnens harmoniska utveckling till ansvarstagande samhällsmedborgare och människor.

Kunskap är inget tydligt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet som förutsätter och samspekar med varandra. Verksamheten skall utgå från barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskaper. Skolan ska stå för

trygghetskänslan.

Skolan ska vara en fast och trygg institution i samhället. En plats för frigörelse, utveckling och framgång. I skolan ska det både ställas krav och ges stöd. En dålig skoltid kan vara lika med förlorade år och möjligheter. Från skolan bär man med sig inte bara kunskap utan även minnen av rättvisa, solidaritet, respekt för andra, besvikelse, glädje mm.

Det är därför av stor vikt att regelbundet reflektera över vilken typ av skolor vi tillåter, vilken inriktning dessa har och huruvida dessa kan leva upp till de grundläggande demokratiska värderingarna.

Följande finns att läsa i skollagen om den värdegrund skolan vilar på.

”Det offentliga skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (1985:1100) slår fast att verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö (1 kap. 2 §).

Skolan har en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och

integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla.

Undervisningen i skolan skall vara icke-konfessionell. Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.

När reformen med fristående skolor infördes innebar det även en möjlighet för konfessionella friskolor, under förutsättning att skolans arbete följde skollagen och övriga lagar och förordningar. Man har alltså samma ansvar som alla andra skolor att ge en allsidig undervisning som ska lägga grunden för allmänbildning och en förmåga att kritiskt granska, söka kunskap och bilda sig en egen uppfattning om världen.

Våren 2003 fick de konfessionella skolorna stark kritik. De invändningar som anförs mot konfessionella skolor handlar mer sällan om att skolor drivs i kristen eller muslimsk anda, utan att de drivs i strid med skollag och andra svenska lagar och regler bl. a. genom auktoritära ledningar som frántar eleverna möjligheten att lära sig kritiskt tänkande och genom att förmedla en ensidig religions- och världsuppfattning. Naturligtvis ska inte rektorer och skolledare som inte följer skollagen få driva skolor, vare sig friskolor eller i kommunala skolor. Lagarna skall följas.

Men frågan är om konfessionella skolor är förenliga med den svenska skollagen och om man per definition inte bryter mot de grundläggande regler som vi har för skolverksamhet enbart genom det faktum att man utger sig för att vila på en specifik konfessionell grund?

I n t e r n a t i o n e l l a konventioner fastställer varje individs rätt att inte påtvingas en konfessionell undervisning och fostran som inte överensstämmer med hans eller hennes övertygelse. Barn har ingen övertygelse. Det är ett viktigt argument varför det är olämpligt med konfessionella skolor. Problemet är att man med samma rätt kan a r g u m e n t e r a för konfessionella skolor med hjälp av samma konventioner. Föräldrarna har enligt lag rätt att bedriva fristående skolor med konfessionell inriktning och därmed placera sina barn där. Frågan blir bara vems frihet ska prioriteras – föräldrarnas eller barnens?

Riksdagen har genom skollagen fattat beslutet att barns rätt till allsidig och saklig utbildning är

överordnad föräldrarnas rätt att ge sina barn en utbildning genomsyrad av sin konfession. Detta för att den värdegrund som skolan vilar på inte går att förena med religion. I f o r s k n i n g , g e n o m dokumentärer och via avhoppade lärare bekräftas det gång på gång att de religiösa skolorna bryter mot skollagen. Detta är i och för sig inget oväntat. De som startar dessa skolor och de föräldrar som väljer att sätta sina barn i dem gör det därför att de inte är nöjda med den sekulära skolan och ser gärna ett större inflytande av religionen i undervisningen och fostran. Decennier av hård kamp för att befria skolan och undervisningen från religiöst inflytande håller därmed på att gå förlorad i om med dagens religiösa skolor.

De fristående skolorna finansieras genom kommunala bidrag från elevernas hemkommuner. Trosfrihet är en grundläggande del av vårt samhälle som ska värnas och alla föräldrar i vårt land har rätt att fostra sina barn i enlighet med sin tro och sin övertygelse. Att däremot offentliga medel ska användas för att fostra och utbilda i denna tro när det står klart att konfession och svensk läroplan inte går att förena måste starkt ifrågasättas.

Nyamko Sabuni, Tina Acketoft, Mia Franzén, Heli Berg, Solveig Hellquist

Stockholm 05-09-29

Malmö skolchefer struntar fullständigt i barnen

Malmö barn- och ungdomschefer beslutade förra veckan att barn till gömda asylsökande flyktingar inte skall tas emot i de kommunala skolorna. Beslutet är beklagansvärt och ett hårt slag mot barn som är oerhörd utsatta och försvarslösa.

Barn till gömda asylsökande straffas för något som rör egentligen deras föräldrar. De har inte valt flykten till det främmande landet. Inga barn brukar bli tillfrågade av sina föräldrar om den farliga, långa och ovissa asylydysseen. Det är de vuxna som hamnar i onåd hos de styrande i sitt hemland och måste fly för att rädda livhanken. Barnen har bara att följa med i det för dem obegripliga och skrämmande resan.

Väl framme i det nya landet är det fortfarande föräldrarna och deras lott som avgör hur det ska gå för barnen. Trots

vackra ord som ”barns bästa för ögonen i alla beslut som kommer att beröra barn”, ses barnen sällan som egna personer i asylärendet. Barnens öde blir avhängig föräldrarna.

Malmö Barn- och ungdomschefer är nu på samma bana. De struntar i Barnkonventionen och barnens behov. De resonerar att när barnen är avvisade från Migrationsverket kan de inte som skolchefer erbjuda plats till dem i skolan då bryter de mot lagen. Det cheferna inte har fattat är att Sverige har förbundit sig att respektera barnkonventionen. Den är redan ratificerat och gäller som lag. Ingenstans i den konventionen står att man får neka barn till gömda asylsökande plats i skolan. Det finns inte heller något stöd för denna behandling av dessa barn i skollagen. Det enda problemet för kommunerna i

dagsläget är att de inte får någon ersättning från staten när barnen har fått utvisningsbeslut. Det hela handlar alltså om 4 futtiga kronor per elev i skolmat och några hundra lappar för skolmaterial.

Det är vidrigt att behandla barn på detta sätt. Barn till gömda asylsökande föräldrar är tillräckligt mycket svikna och glömda. Att stänga dem ute från skolan är ett oförlåtligt svek från en oförstående och känslökall vuxenvärld. För dessa barn är skolan den enda stabila och trygga punkten i en helt kaotiskt och hopplös värld. Att missunna dessa barn skolans trygghet är att betrakta som grov psykisk misshandel.

Barn till gömda asylsökande måste ha oinskränkbar rätt till skolgång, sjukvård och social- och ekonomisk trygghet så länge de befinner sig i landet. Dessa rättigheter får inte vara avhängiga föräldrarnas förehavanden. Barnen Först uppmanar alla de ansvariga i Malmö att riva upp det barnfientliga beslutet och låta barnen gå i skolan.

**Barnen Först
2005-09-06**

Barnen Först

Ordf. Soleyman Ghasemiani

Barnen Först
Vatthagsvägen 13
194 52 Upplands Väsby

Tel: 070- 444 15 78
Fax: 08- 590 737 99
barnenforst@spray.se
www.barnenforst.se

OBS!

Vi har ny adress!

www.barnenforst.se

Children First

Main Office:
Chair Person, Soraya Shahabi
CF, BM Box 2592
London WC1N3XX / England

Tel. 44-798 134 3101
Fax: 1-413-639- 1602
childrenfirstinternational@yahoo.ca
www.childrenfirstinternational.org